NİSAN 1977 SAYI : 48

tüted HABERLER

1 MAYIS'TA TEKNİK ELEMANLAR İŞÇİ SINIFI İLE OMUZ OMUZA

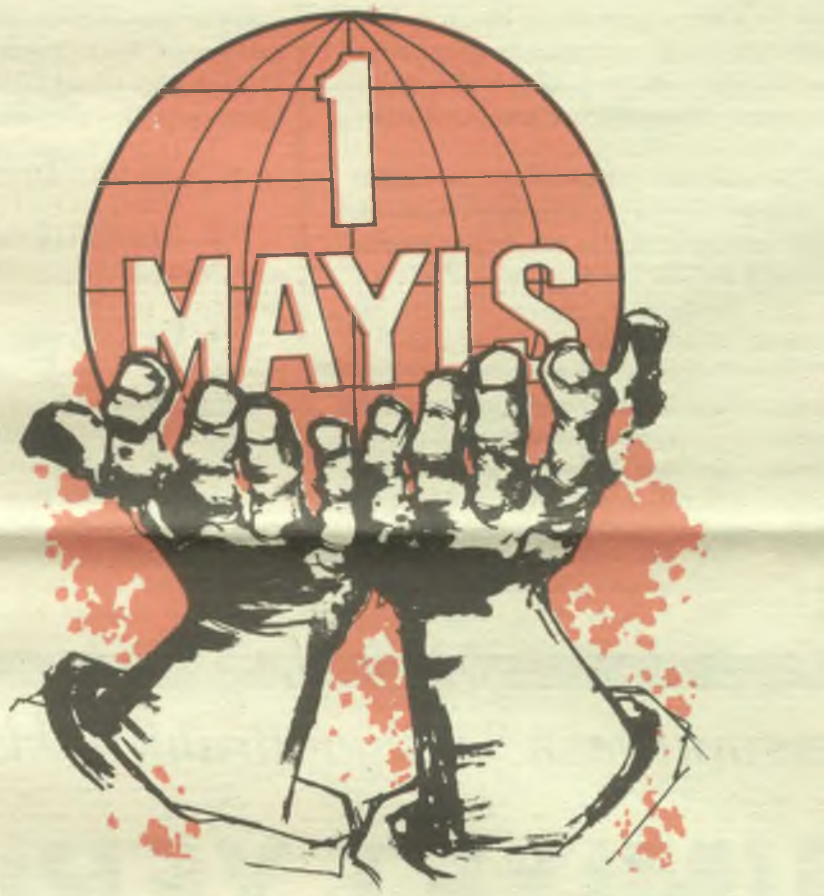
İşçi sınıfının uluslararası dayanışma günü olan 1 Mayıs'a, günümüzde çeşitli sosyal katmanlar gibi teknik elemanlar da katılıyor. Teknik elemanlar 1 Mayıs bayramını işçi sınıfı ile omuz omuza büyük bir coşkuyla kutluyor.

Türkiye'de 1 Mayıs, yarım yüzyılı aşkın bir süre sonra ilk kez geçtiğimiz yıl büyük kitlesel gösteriyle kutlandı. Teknik elemanlar bu gösterilerilerde vargüçleriyle yerlerini aldılar. Bu yıl işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele gününe teknik elemanlar daha güçlü, daha etkin katılıyorlar. Bu artan ilgi ve yakınlığın maddi temelleri vardır.

Durumu iki boyutu ile birlikte incelemek gereklidir. Birinci boyut, teknik elemanların üretim ilişkileri içindeki konumundan kaynaklanmaktadır. İkinci Dünya Savaşından sonra dünyada başlayan ve her ülkenin üretici güçlerinin vardığı aşama ile kendi sınıfsal yapısının özelliklerine koşut olarak etkisini gösteren bilimsel ve teknolojik devrim, bilim ve teknolojinin yeni bir üretici güç durumuna gelmesinin sonucudur. Bilim ve teknolojinin bir üretici güç durumuna gelmesi, kafa emeği ele kol emeğinin yakınlaşmasına yol açmıştır. Bir başka deyişle kafa emekçileriyle kol emekçileri gittikçe birbirine yaklaşmakta, yani işçi sınıfının bileşimi değişmektedir. Gelişmiş ülkelerden, azgelişmiş ülkelere kadar etkisini şu veya bu ölçüde gösteren bu olgu; işçi sınıfının bileşimini de bu ölçülerde etkilemektedir.

Sorunun ikinci boyutu ise, işçi sınıfının politik mücadelesinin durumu ile ilgilidir. İşçi sınıfının siyasal mücadelesi geliştikçe, emperyalizm ve kapitalizmle çıkar çelişkisi içinde bulunan diğer sosyal sınıf ve katmanları etkilemektedir. Etkilenmeye en açık katmanın ise, teknik elemanlar olduğu tartışma götürmez.

Gerek teknik elemanlar ile işçi sınıfı arasındaki sınıfsal planda yakınlaşma ve gerekse işçi sınıfının toplumdaki öncü rolünün ağırlığının artması, 1 Mayıs'ların birlikte ve coşkuyla kutlanmasını getirmektedir. Bu 1976'da böyle oldu ve bundan sonraki 1 Mayıs'larda daha da görkemli olacaktır.

TÜTED geçen yıl olduğu gibi bu yıl da İstanbul'da DİSK'in düzenlediği 1 MAYIS törenine katılıyor. İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününde TÜTED üyeleri, işçi sınıfıyla omuz omuza. TÜTED flamasının ardından yürüyen teknik elemanlar haykırıyor:

- FAŞİZME GEÇİT YOK!
- 141-142'YE HAYIR
- SENDİKA HAKKIMIZ SÖKE SÖKE ALIRIZ!
- MEMURLARA SİYASAL HAKLAR VERİLMELİDİR!
- YAŞASIN ÇALIŞANLARIN BİRLİĞİ
- YAŞASIN 1 MAYIS

NEDEN 1 MAYIS?

Burjuvazi yıllardır sürdürdüğü engellemelere, zulüm ve baskıya rağmen dünya işçi sınıfına, Türkiye işçi sınıfına, işçi sınıfının doğal yandaşı emekçi kitlelere 1 Mayıs'ı unutturamadı. İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü yüzyıla yaklaşan bir geçmişi boyunca, her koşul altında kutlandı, yaşandı. Kanla, işkenceyle, aç bırakma tehditleriyle işçi sınıfının yükselen mücadelesini boğmak isteyen burjuvazi, bugün 1 Mayıs'ları kabullenmek zorunda kalıyor.

1 Mayıs dünya işçi sınıfının köklü mücadele, birlik ve dayanışma geleneğinin somut bir örneğidir. Şikago'nun Haymarket meydanında 1886 yılında yaşanan coşku ve mücadele azmini, bugün dünyanın binlerce kentinde işçi sınıfı ve yandaşları başka başka meydanlarda, ama aynı kararlılıkla yaşıyorlar. Ne Hitler Almanyasının nazi orduları, ne ABD emperyalizminin Vietnam'ı kana boğan orduları, dünya işçi sınıfının bu uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma geleneğini yok edemedi.

Sekiz saatlik işgünü için ABD'de başlayan hareket, tüm dünyayı sararak kapitalizmin ve emperyalizmin zulüm düzenine karşı bir mücadele, birlik ve dayanışmaya dönüştü. 1 Mayıs 1886'da ABD işçi sınıfının sekiz saatlik işgünü için ilan ettiği ve yüzbinlerce işçinin katıldığı genel grev büyük kitle gösterilerine yol açtı. Kapitalistler ve uşakları bu gösterileri bastırmak için polis, jandarma, ücretli grev kırıcıları kullandılar. Birçok işçi öldürüldü, yaralandı, işkenceden geçirildi. Sonunda olayların sorumlusu olarak 4 işçi önderi tutuklandı ve idam edildi. İşçi sınıfının bu yiğit evlatlarından Albert Parson, asılmadan önce şunları söylüyordu: "Tüm dünya biliyor suçsuz olduğumu, bir cani olduğum için değil, bir sosyalist olduğum için asılıyorum."

1889'da Paris'te toplanan bir işçi örgütleri kongresi 1 Mayıs'ı dünya işçilerinin birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak ilan etti . Ve 86 yıldır 1 Mayıs bütün dünyada kitlesel gösterilerle kutlanıyor. Bugün, Sovyetler Birliğinde, sosyalist ülkelerde; Portekiz'de İspanya'da işçi sınıfının sömürüye karşı örgütlendiği bütün kapitalist ülkelerde; Angola'da, Vietnam'da, bağımsızlıklarını yeni kazanmış ülkelerde: 55'ten fazla ülkede 1 Mayıs, işçi bayramı olarak kutlanıyor.

1 Mayıs, Türkiye'de de eski bir geleneğe sahip bulunuyor. Türkiye işçi sınıfı daha 1920'lerde bir yandan Anadolu'ya cephane ve silah yetiştirmeye çalışırken bir yandan da İstanbul'u işgal eden emperyalist orduların varlığında bile 1 Mayıs'ı kitlesel gösterilerle kutluyor, halkın işgale karşı direncini güçlendiriyordu. Burjuvazi, 1925 yılından sonra, yani cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak 1 Mayıs'ları yasakladı, işçi sınıfı hareketini ağır baskı ve terör yöntemleriyle boğmağa çalıştı. Ama, Türkiye işçi sınıfının savaşçıları, burjuvazinin zindanlarında bile dünya işçilerinin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününü unutmadılar. Aynen bugün faşist Pinoche'nin zindanlarında yatan binlerce sosyalist ve ilerici Şili'li yurtsever gibi.

Kara kaplı kitaplar ne yazarsa yazsın 1 Mayıs artık Türkiye'de "Bahar ve Çiçek Bayramı" değil. İşçi sınıfının sendikal ve politik mücadelesinin ülkemizde vardığı boyutlar burjuvaziye bunu kabul ettirdi. 1925 yılından bu yana yasaklanan 1 Mayıs, geçtiğimiz yıl İstanbul'da yüzbinlerin katılmasıyla birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kutlandı. Türkiye işçi sınıfı ve onun yandaşları dünya durdukça Türkiye'de de 1 Mayıs'ları böyle kutlamakta kararlı.

Teknik elemanlar geçen yıl 1 Mayıs gösterilerine kendi örgütleriyle birlikte katıldılar. "Sendika Hakkımız, Söke Söke Alırız", "Eşit İşe Eşit Ücret", "Kahrolsun Faşizm", "MC istifa", "141-142 Kalkmalıdır" diye haykırdılar. TÜTED üyeleri bu yıl daha etkin bir biçimde DİSK'in düzenlediği 1 Mayıs'a katılıyor.

1 Mayıs 1977'de Türkiye teknik elemanlarından, dünyanın her köşesindeki işçilere, emekçilere; sömürüye , faşizme, emperyalizme karşı mücadele edenlere selam.

SEÇİMLER VE SENDİKAL HAKLARIMIZ

OSMAN AYBERS

Toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklar mücadelemiz gün geçtikçe daha da güçlenerek sürüyor. Bugün artık tüm kamu personeli, sorunlarının çözümünün bu hakların elde edilmesinden geçtiğinin bilincine varmıştır. Bu olgu, önümüzdeki seçimlere, seçim propagandalarına da yansımaktadır. Sayıları bir milyona ulaşan kamu personelinin toplu sözleşmeli, grevli sendikal hakları almaktaki kararlılığını artık kimse gözardı edememektedir. Mücadelemizin varmış olduğu düzey, burjuva partilerini de bu isteğimize belli ölçülerde cevap vermek zorunda bırakmıştır. 1977 seçim bildirgelerinde bu isteğimiz, çeşitli biçimlerde de olsa, kaçınılmaz olarak yer almaktadır.

Ancak, bu isteğimizin burjuvazinin çıkarlarına ters düştüğü unutulmamalıdır. Burjuvazinin partileri eğer bu noktaya gelmişlerse, bunun nedeni, mücadelemizde gösterdiğimiz kararlılıkta ve işçi sınıfımızın bu mücadeleye destek olmasında aranmalıdır. Bu bakımdan burjuva partileri doğal olarak, mücadelemizin hedeflerini çarpıtmaya, isteklerimizi kısıtlamaya çalışacaklardır.

Türkiye'de kamu personeli, 1961 sonrasında göstermelik bir sendikal haklar dönemi yaşamış ve toplu sözleşme ile grev haklarından yoksun bir sendikalaşmanın neler getirebildiğini görmüştür. Bu nedenle, bugünkü mücadelemizin hedefi TOPLU SÖZLEŞMELİ VE GREVLİ SENDİKAL HAKLAR olarak belirlenmiştir. Türkiye'de 1977 yılında, kamu personelinin artık bu haklardan yoksun soyut "sendikalaşma hakkı" vaatlerinin arkasına takılma olanağı yoktur.

Son günlerdeki bazı açıklamalar, mücadelemizin hedeflerinin başka biçimlerde de saptırılmaya çalışılabileceğini, "memurların özellikleri", "devletin işleyişi" gibi kavramların arkasına sığınılarak, "Toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklar" ın kısıtlanabileceğini, işçi-memur ayırımının sürdürülebileceğini, kamu personelinin gene siyasal haklardan yoksun bırakılmak istenebileceğini göstermektedir.

Önümüzdeki dönemde, "kamu personelinin özellikleri gözönüne alınarak..." veya "devletin işleyişine zarar vermeyecek biçimde..." gibi koşullara bağlı vaatleri kuşkuyla karşılamak, "toplu sözleşmeli grevli sendikal haklar" vaatlerinde kesin bir açıklık aramak ve isteklerimizi sonuna kadar savunmak zorundayız.

Bu konuda berraklığa kavuşturulması gereken ilk açıklama Sayın Bülent Ecevit'ten geldi. Ecevit, geçtiğimiz günlerde yaptığı bir konuşmasında, kuşku duyduğumuz bu kavramlardan birini kullandı. Ecevit, sendikal hakların, "kamu personelinin özellikleri gözönüne alınarak verileceği"nden söz etti. Bu "özellikler" in getireceği kısıtlamaların neler olduğunu bilmek, sayın Ecevit'in öngördüğü sendikalaşma biçiminin ne olduğunu bilmek, en doğal hakkımızdır. Sayın Ecevit'in ve bu konuda görüşlerini belirtecek tüm politikacıların, tüm siyasal partilerin, söylediklerinde açık olmaları, soyut vaatlerin ötesine geçmeleri gerekmektedir.

TÜTED'in bugüne kadar ısrarla belirttiği , üzerinde mücadele yürüttüğü sendikal istekleri bir kez daha tekrarlamakta yarar görürüz:

- TÜM ÇALIŞANLARIN, HİÇBİR KISITLAMAYA GİTMEDEN, toplu sözleşme ve grev haklarını içeren sendikal olanaklara sahip olmalarını istiyoruz.
- Tüm çalışanların, aralarında işçi-memur ayırımı diye bir fark gözetilmeden AYNI HAKLARLA ve AYNI SENDİKALARDA birlikte örgütlenebilmelerini istiyoruz.
- Tüm çalışanların hiçbir kısıtlama olmadan SEÇME, SEÇİLME HAKLARI DAHİL TÜM SİYASAL HAKLARA sahip olmalarını istiyoruz.

Sendikal haklarımız konusundaki tüm açıklamaları, tüm vaatleri, bu çerçeve içinde değerlendirecek ve mücadelemezi bu isteklerimiz gerçekleşene kadar sürdüreceğiz.

6 yılda memurların 9 milyar liralık hakkına el konuldu:

MAHRUMİYET YERİ ÖDENEĞİ NİÇİN ÖDENMİYOR?

GÜNAY BOLAZAR

Teknik elemanlar 4/10195'e göre çalıştırılmakta iken bulundukları yerin durumuna göre belirlenmiş bir mahrumiyet zammı alırlardı. Bu zam çalışılan yerin çoğrafi konumuna, büyüklük ve yaşam koşullarına göre değişmekte, bu niteliğiyle çekilen sıkıntıları bir ölçüde karşılamakta idi.

Önceki uygulamaların aksayan yanlarını gidermek ve daha adil bir çözüm getirmek iddiasıyla çıkarılan 657 sayılı yasanın hazırlanmasına kaynaklık eden Devlet Personel Dairesi tekliflerinde memurlara mahrumiyet yeri ödeneği verileceği belirtilmiştir. 22 Mayıs 1963 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan "Yeni Personel Rejimi Hakkında Bakanlar Kurulu Tarafından Kararlaştırılan Prensipler" de ise, "ekonomik ve sosyal, kültürel, sıhhi şartlar bakımından mahrumiyet yerlerinde çalışan personele mahrumiyet ödeneği adı altında bir ödenek verilmesi"nin uygun olacağı ilkesi yer almıştır. 657 sayılı yasanın genel gerekçesinde de ; "..bu yasayla memurların kendileri ve aileleriyle ilgili olarak sosyal ödeneklerde önemli yenilikler getirilmektedir. Bu arada mahrumiyet yeri ödeneğine de bütün memurlar bakımından objektif kıstaslarına göre uygulanmak üzere yer verilmiştir" denilmektedir.

657 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden bu yana 12 yıl, akçalı hükümlerin uygulanmaya başlamasından bu yana ise 6 yıl geçtiği halde bugüne kadar mahrumiyet yeri ödenekleri verilmemiştir. Bu ödenek bölgelere göre 200-300 lira olarak bütçe kanunlarına konmuş ancak hangi il ve ilçelerin hangi bölge de sayılacağını belirleyen kararname çıkarılmadığı gerekçesiyle ödeme engellenmiştir . Yaklaşık bir hesapla ortalama 250 lira kabul edilir ve bir milyon memurun yarısının mahrumiyet bölgesinde çalıştığı varsayılırsa, bir memurun cebinden yılda 3.000 TL., altı yılda 18.000.TL. alındığı görülmektedir. Böylece, yarım milyon memurdan altı yılda alınan 9 milyar lirayı bulmaktadır.

12 Mart dönemi ve sonrası gelmiş geçmiş tüm iktidarlar, memurun cebinden aldıkları bu paraları hayali mobilya ihracatçılarına, vergi iadesi olarak, aracı, tefeci, sömürücüye teşvik kredisi, vergi muafiyeti ve benzeri yollarla dağıtmak konusunda birbirleriyle yarış etmişlerdir.

Politik iktidarların bu uygulamadan bekledikleri bir başka yarar daha vardır. Kıyılan, sürülen memurlara gönderildikleri mahrumiyet bölgelerinde bu ödeneği ödemeyerek onları iki defa cezalandırmakta, dürüst ve tarafsız memurları isteklerine boyun eğecek kapıkullarına çevirmeye çalışmaktadırlar.

657 sayılı yasa mahrumiyet yeri ödeneceği hükmünü getirdiği halde bu hüküm altı yıldır uygulanmamaktadır. Bu sonuç da göstermektedir ki, hakların elde edilmesi için yasa hükümleri yeterli değildir. Bu yasa hükümlerine sahip çıkmak gerekmektedir.

Uzun dönemde ekonomik ve demokratik haklar mücadelesinin başarıya ulaşması için grevli toplu sözleşmeli sendika hakkının alınmasını ve teknik eleman kitlesinin işçi sendikaları içinte örgütlenmesini savunan TÜTED, güncel sorunlarda üyelerinin yasal haklarını savunma, bu haklara sahip çıkma mücadelesini de sürdürmektedir.

Mahrumiyet yeri ödeneği memurların yasalarla hükme bağlandığı halde verilmeyen haklarından sadece bir tanesidir. Bu hakların elde edilmesi, teknik elemanların TÜTED çatısı altında toplanmaları, örgütlü mücadeleye aktif olarak katılmaları ile mümkündür.

SEÇİMLER ÖNCESİNDE ORTAK GÖRÜŞLER VE TALEPLER

15 DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTÜNÜN GENEL BAŞKANLARI 18 NİSAN GÜNÜ ANKARA'DA BİR BASIN TOPLANTISI DÜZENLEYEREK ÖRGÜTLERİNİN SEÇİMLER ÖNCESİNDEKİ ORTAK GÖRÜŞ VE TALEPLERİNİ AÇIKLADILAR. ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ, TÜM-DER, TÜMÖD, TMMOB, TÖB-DER, TÜTED, PİM, İGD, TÜS-DER, TÜMAS, TİB, İKD, DGDF, HALKEVLERİ VE ANKARA TABİB ODASI BAŞKANLARININ ORTAK BASIN AÇIKLAMASI ŞÖYLE:

Egemen güçlerin, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar üzerinde sürdürmekte olduğu faşist baskı ve terör yoğunlaşırken, ülkemiz bir seçim sorunuyla karşı karşıya kalmış ve nihayet seçim sürecine girmiş bulunmaktadır.

Dışa bağımlı tekelci burjuvazinin, bunalımına bir çözüm olarak görmesi ve bu bunalıma karşı yükselen toplumsal muhalefetten ürkmesiyle gündeme getirilen erken seçim sorunu, MC'nin bir kanadının doğal desteğini alırken, ana muhalefetin önemli bir itirazıyla karşılaşmamıştır.

1977 yılında yapılacak seçimlerin önemi ve Türkiye açısından anlamı hiç kuşkusuz yadsınamaz. Ancak, seçim eşittir kurtuluş biçiminde bir yaklaşım mekanik bir yaklaşımdır. Böyle bir anlayış, faşist baskı ve terörün yoğun olduğu bir ortamda en azından emekçi sınıf ve tabakalara doğru olmayan bir mesajı iletmekten öte bir anlam taşımaz.

Seçim, erken veya geç, emperyalizm ve faşizme karşı demokratik güçlerin birlikte vermekte olduğu uzun soluklu mücadelede bir araçtır; ancak kurtuluş değildir. 1977 ortamında ise seçim, bağımsızlık demokrasi mücadelesinde özel önem taşıyan bir sıçrama taşıdır.

Emperyalist-kapitalist sistemin ülkemizde de dayattığı kaçınılmaz bunalımlar ve bu bunalımlardan kaynaklanan faşist baskılara karşı mücadele, ancak işçi sınıfının öncülüğünde tüm demokratik güçlerin vereceği ortak mücadele sonucu kesin başarıya ulaşacaktır.

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele; Türkiye'nin bugünkü koşullarında bir seçim döneminin kısa aralığına sığdırılamayacağı gibi, tüm demokratik güçlerin asgari taleplerini ortaya koymadan seçim amaçlı, kayıtsız şartsız bir destek anlayışıyla da ele alınamaz.

Bu amaçla biz, demokratik kitle örgütleri olarak, seçimlerin, faşist baskı ve terörün görünürdeki temsilcisi MC'nin bulunduğu bir ortamda yapılmasını son derece sakıncalı görüyor ve bunun ötesinde aşağıdaki taleplerimizi, maddi temelleriyle emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede ön plana çıkarmayı kararlaştırmış bulunuyoruz.

TALEPLERİMİZ

1- İşçi-memur ayrımı yapılmaksızın tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı, sendika seçme özgürlüğü (referandum) tanınmalı, grev silahıyla donatılmamış sendika aldatmaca olduğundan reddedilmeli, lokavt yasaklanmalıdır. Tüm çalışanlara işçi sınıfı sendikalarında örgütlenme hakkı sağlanmalıdır.

2- Genel grev ve dayanışma grevi hakkı kayıtsız şartsız sağlanmalıdır.

3- Demokratik hak ve özgürlükleri engelleyen tüm yasa maddeleri, özellikle 141-142. maddeler ve idam cezası kaldırılmalı, bağımsız yargı ve savunma hakkı ilkelerine aykırı yasalar değiştirilmeli, siyasi eylemlerden hüküm giyenler için af çıkarılmalıdır.

4- "Siyasi Partiler ve Seçim Kanunu" demokratikleştirilerek;

a) Tüm memurlara siyasi partilere üye olma hakkı tanınmalı,

b) Seçmen yaşı 18'e indirilmelidir.

5- Çalışan halkın ekonomik-demokratik, mesleki ve kültürel her türlü örgütlenmesini ve eylemini engelleyen yasalar kaldırılmalı, özellikle dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasaları demokratikleştirilmeli ve dernekler mülki amirlerin keyfi denetiminden kurtarılmalıdır.

6- Analık toplumsal bir işlev sayılmalı, yaşamın her alanında kadın erkek eşitliğini engelleyen yasa maddeleri kaldırılmalıdır.

7- Eğitim kurumlarında can güvenliği, öğrenim ve öğretim özgürlüğü sağlanmalı, eğitimin faşistleştirilmesine yönelik mevzuat ve uygulamalara son verilmeli, faşist öz taşıyan, özellikle MC'nin ders kitapları kaldırılmalı, ders kitapları bilimsel bir içeriğe kavuşturulmalı.

Tüm yüksek öğrenim kurumlarının özerk ve demokratik olması sağlanmalı, hükümetlerin üniversite yönetimine el koyma yetkisi kaldırılmalıdır.

Faşist baskılar sonucu hakları ellerinden alınan öğrencilerin kayıpları giderilmelidir.

8- Kamu kuruluşlarındaki faşist ve gerici unsurlar ayıklanmalı, kıyıma uğrayanların mağduriyeti giderilmeli, TRT demokratik-özerk bir kurum haline getirilmelidir.

9- Doğu'daki emekçi halk üzerinde uygulanan ırkçı-şoven, asimilasyoncu uygulamalara son verilmeli, soykırımcı girişimler önlenmeli; işkencelere, yasa dışı tutuklamalara ve soruşturmalara son verilmeli, bu uygulamaların sorumlularından, cinayet şebekelerinden mutlaka hesap sorulmalı, her alanda can güvenliği sağlanmalıdır.

10- T.C. Hükümetinin de imzaladığı "1975 Helsinki Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Sözleşmesi"nde garanti altına alınan tüm haklar hayata geçirilmelidir.

11- Kamu personeli, kendi kurumlarının yönetim ve denetimine katılmalı,

a) SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi sosyal güvenlik kurumları tek bir örgüt haline getirilerek yönetim ve denetimi üyelerine verilmeli,

b) MEYAK kesintilerine son verilip birikmiş kesintiler faizleriyle iade edilmeli,

c) Sağlık hizmetlerinin sosyalizasyonu yaygınlaştırılmalı, ilaç tekellerine pazar yaratan insan sağlığını sömürü aracı yapmayı amaçlayan Genel Sağlık Sigortası yasa tasarısı çıkarılmamalı,

d) Asgari ücretten hiçbir vergi alınmamalı, işsizlik sigortası sağlanmalıdır.

12- Emperyalizmin askeri, ekonomik, politik ve kültürel örgütlerinden çıkılmalıdır.

Biz demokratik kitle örgütleri olarak, yukarda belirtilen taleplerimiz doğrultusunda, seçimlerden önce ve sonra, dün olduğu gibi bugün ve yarın da en kararlı bir biçimde mücadelemizi sürdüreceğimizi ve bu taleplerimizden ödün vermeyeceğimizi kamuoyuna duyururuz.

3. DANIŞMA KURULU TO

TÜTED 3. Danışma Kurulu Toplantısı 16 - 17 Nisan günleri Ankara'da yapıldı. Toplantıya; Ankara, İstanbul, Çanakkale, Denizli, Manisa, Tarsus, Gaziantep, İskenderun, Giresun, Bursa, Antalya, Kayseri, Kastamonu ve Diyarbakır şubeleri ile Konya ve Adıyaman temsilcilikleri katıldılar. TÜTED'in her yeni Danışma Kurulu toplantısı, örgütlülük düzeyinin arttırılmasında, örgüt işleyişinin hızlandırılmasında ve yeni çıkan sorunların çözülmesinde önemli birer sıçrama noktası oluyor.

TÜTED'in örgütlülük düzeyi her geçen gün artıyor. Merkez-şube ilişkisi örgütlülük düzeyi ile birlikte güçleniyor. Bu kanıya varmamıza en büyük etken TÜTED Danışma Kurullarının örgütlenmemize, TÜTED'in işleyişine getirdiği katkı. Danışma Kurulları tüzüğümüzün öngördüğü biçimde Şube yöneticilerinin bir araya geldiği, ileriye dönük yeni kararların üretilme çalışmalarının yapıldığı, yapılan çalışmaların değerlendirildiği, her kademedeki deneylerin karşılıklı aktarıldığı, Genel Merkez çalışmalarını zenginleştirici yönde önerilerin getirildiği bir forum niteliğini her geçen gün daha güçlü bir şekilde yerine getiriyor.

Danışma Kuruluna katılan TÜTED Şubelerinin sayısı her geçen gün artıyor. Türkiye düzeyinde yapılan örgütlü çalışmanın genişletilmesi sonucu meydana çıkan sorunlar ve sorunlara yönelik çalışmalar Danışma Kurulunun düzeyini yükseltiyor. Danışma Kurullarımıza katılan yöneticiler Danışma Kurulunun ürettiği, geliştirdiği yeni mücadele ile kendi bölgelerine dönüyorlar.

Her Danışma Kurulu gerek örgütlülük düzeyimizin arttırılmasında, gerek TÜTED işleyişinin hızlandırılmasında ve yeni çıkan sorunların çözülmesinde önemli bir sıçrama noktası oluyor. 2. Danışma Kurulu ve 3. Danışma Kurulu bu açıdan önem taşıyor.

1976 yılı sonunda yapılan 2. Danışma Kurulundan sonra oluşan MYK kararlarının uygulanmasına yönelik değerlendirmelerin yapıldığı ve önümüzdeki dönemde çalışmaların hangi yönde yoğunlaştırılacağına ilişkin önerilerin alındığı ve TÜTED işleyişine açıklık getirici konuların yer aldığı , iki gün süren 3. Danışma Kurulu toplantısı, 16 Nisan günü Ankara'da. Genel Başkan Aykut Göker'in yaptığı bir açış konuşmasıyla çalışmalarına başladı.

BUGÜNKÜ GÖREV VE TALEPLERİMİZ

Danışma Kurulu, Türkiye'nin bugünkü koşullarını dikkate alarak, erken seçimden önce teknik elemanların somut taleplerini vurgulayan bir talepler dizisinin kamu oyuna duyurulmasını kararlaştırdı. Danışma Kurulunun saptadığı talepler, TÜTED'in de içinde bulunduğu 15 demokratik kitle örgütünün aynı yönde yaptığı çalışma sonucu üzerinde görüş birliğine vardıkları ortak talepler doğrultusunda.

Danışma Kurulu . 5 Haziran'da yapılacak seçimler öncesi TÜTED şube ve merkez yöneticilerinin bir araya gelmesinin önemini belirterek "demokrasiden ve bağımsızlıktan yana olan tüm kişi, kuruluş ve güçlerce üzerinde durulan :

- güvenilir bir seçim ortamının kurulması
- can güvenliğinin sağlanması

konularında sonuna kadar duyarlı olunması" gerektiğini vurguladı.

Teknik eleman sorunlarının tüm çalışanların sorunlarından ayrılamayacağı görüşünden hareket eden Danışma Kurulu, TÜTED Haberlerin diğer sayfalarında yer alan demokratik kitle örgütlerinin ortak taleplerinin en geniş kitleye yayılmasını kararlaştırdı ve bir demokratik kitle örgütü olarak taleplerimizden ödün verilemeyeceğini ve taleplerimizin sonuna kadar savunulması gerektiğini bir kez daha saptadı.

TÜTED Danışma Kurulu: Türkiye'nin bugünkü koşullarında ve seçim öncesi çalışmalarında TÜTED örgüt birimlerinin, TÜTED'in bir demokratik kitle örgütü olduğunun bilinci içinde ve kendi sorumluluklarını bilerek gerekli çalışmayı yürütmeleri konusunda eğilimini belirtti.

Yukarda belirtilen eğilim oluşurken; Türkiye'nin içinde bulunduğu bu ortamda TÜTED'e ve teknik elemanlara düşen görevlerin TÜTED'in örgüt yapısı göz ardı edilmeden ele alınmasının gerektiği savunuldu. Nitekim TÜTED Genel Başkanı Aykut Göker, seçim dönemi çalışmalarının, TÜTED'in örgüt yapısına. TÜTED'in işleyişine, örgüt birimleri arasındaki ilişkiye zarar vermemesi gerektiğini vurgulayarak, seçim döneminden örgütümüzün yara almadan çıkmasının zorunluluğuna önemle işaret etti.

1 MAYIS

3. Danışma Kurulunun üzerinde durduğu diğer bir gündem maddesi ise bu yıl teknik elemanların 1 Mayıs kutlama törenlerinde etkin bir biçimde temsil edilmesiydi. DİSK'in İstanbul'da yapılacak törenlere TÜTED'i davet eden yazısının okunmasından sonra, şubelerin 1 Mayıs kutlama töreni ile ilgili olarak yaptığı çalışmalar karşılıklı olarak aktarıldı.

İşçi sınıfımızın sendikal örgütü DİSK'in İstanbul'da kitle gösterileri ile kutlayacağı 1 Mayıs'ta, TÜTED olarak törenlere katılımımızı en etkin bir biçimde gerçekleştirme isteğini Danışma Kurulu bir kez daha vurguladı.

"EKONOMİK VE DEMOKRATİK HAKLAR MİTİNG VE YÜRÜYÜŞÜ"

Ocak ve Şubat aylarında TÖB-DER, TÜM-DER ve TÜTED'in gerçekleştirdiği Ekonomik ve Demokratik Haklar Miting ve Yürüyüşleri, mitingler sonrası olaylar ile üç örgütün kapatılması ve tekrar açılması, miting disiplini ve miting amacına aykırı hareket eden maocu diye anılan gruplara karşı bu örgütlerce alınan tavır kamuoyunu ve üyelerimizi uzun süre etkiledi.

TÜTED Danışma Kurulu, MYK ve örgüt birimlerine böylesine önemli bir eylemler dizisinden sonra ileriye dönük bir değerlendirme yapma olanağını sağladı. Danışma Kurulunda mitinglere ilişkin tartışmalar iki noktada yoğunlaştı. İlki, mitinglerin kararlaştırılması, düzenlenmesi, amacı, ikincisi ise maocu diye anılan gruplara karşı alınan tavır oldu. Ocak ve Şubat eylemlerinin genel olarak kamuoyunda olumlu yönde değerlendirildiği ve örgütümüzün güçlenmesine , örgütlülük düzeyimizin yükselmesine katkısı olduğu belirtildi.

ŞUBE ÇALIŞMALARI HAKKINDA ORTAK GÖRÜŞME

TÜTED Şubeleri birbirlerinin çalışmalarına yardımcı olacak örgütlenme, yayın ve komisyon çalışmalarını aktardılar. Özellikle üye sayısı fazla olan şubelerin çalışmalarında uyguladıkları yöntemler, diğer demokratik kitle örgütleriyle yaptıkları ortak çalışmalar, işyerlerinde sürdürdükleri çalışmalar konusunda diğer şubelere de bilgi iletmesinin yararlı olacağı vurgulandı.

TÜTED şubelerinin, üye bileşimleri hakkında verdiği bilgiler ise, üye tabanımızın süratle genişlediğinin önemli bir göstergesi oldu. Daha önemlisi, üye bileşimindeki mühendis-mimar kesimi oranının düştüğü, mühendis mimar dışı kesimin oranının süratle arttığı saptandı. Örneğin 3500 üyeli Ankara Şubesinde mühendis mimar kesimi % 51 oranında , 1400 üyeli İstanbul Şubesinde ise aynı kesim % 60 oranında yer alıyor. TÜTED örgütlenmesinin sağlıklı bir yönde geliştiğinin diğer bir kanıtı ise işyeri temsilciliklerinin tüm işyerlerine süratle yayılması ve temsilcilerin seçimle işbaşına getirilmesi esasının giderek hayata geçirilmesi. Seçimle işbaşına gelme oranı İstanbul Şubesinde % 50 iken Ankara Şubesinde % 94, İskenderun Şubesinde % 100. Danışma Kurulu toplantısında ayrıca, TÜTED'in illerdeki şubelerinin, örgütlenmeyi yaygınlaştırmak üzere ilçelerdeki örgütlenmeye yönelik çalışmalarının arttırılması üzerinde de duruldu.

GELECEK DÖNEM ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ÖNERİLER

3. Danışma Kurulunda, TÜTED'in örgütlülük düzeyinin arttırılması için bir taraftan teknik elemanların somut sorunlarına ilişkin çalışmanın daha yüksek düzeye çıkarılması önerilirken diğer taraftan yaygın örgütlenme için şimdiye kadar ulaşılamamış ya da ulaşma oranı düşük kalan teknik eleman kesimlerine yönelik çalışmanın arttırılması görüşü ağırlık kazandı.

Toplantıda, teknik elemanları yakından ilgilendiren yan ödemelerin dağıtımındaki eşitsizlik, askerde geçen sürenin yan ödemeler hesaplanırken dikkate alınması, harcırahların yeterli düzeye çıkarılması, teknisyenlerin özellikle tapu teknisyenlerinin işçi sayılmamaları gibi somut konularda somut girişimlerin yapılması şube yöneticileri tarafından önerildi.

Danışma Kurulunda diğer bir güncel konu olarak, "sendikal haklara sahip teknik elemanların toplu sözleşmeler çerçevesinde çözüm aranması gereken özgül taleplerinin saptanması" gündeme getirildi. Mahalli idarelerde çalışan teknik elemanların sorunlarının çözümü ile mahalli idarelerin güçlendirilmesinin eşanlamlı olduğu vurgulandı. Bu açıdan doğrudan mahalli idareler (belediyeler) sorunu ile yakından ilgilenilmesi kararlaştırıldı.

Toplantıda şimdiye kadar TÜTED çalışmalarında hayata geçirilemeyen, geleceğin teknik elemanlarıyla ilişki kurulması ve özellikle sanat okulu öğrencilerinin sorunlarına eğinilmesi istendi.

TÜTED BÖLGESEL TOPLANTILARI

TÜTED'in şube ve üye sayısı arttıkça, üç ayda bir yapılan Danışma Kurullarında mahalli sorunların tartışılma olanağının giderek azaldığı gözlendi. 3. Danışma Kurulunda, mahalli sorunların ortaklaşa çözülebilmesi için, özellikleri ve sorunları birbirine

PLANDI

benzeyen illerdeki TÜTED şubelerinin bir araya gelerek bölge toplantılarının düzenlenmesi gereği üzerinde duruldu. Danışma Kurulu bu ihtiyacın giderilmesi için çalışmaların başlaması isteğini dile getirdi. Bu yönde Genel Merkezce hazırlanan program görüşülerek son şeklini aldı. Mahalli şube yöneticilerinin bir araya geleceği bölge toplantıları, 18 Haziran ve 10 Temmuz tarihleri arasında Ankara, Çanakkale, İskenderun, Giresun, Denizli, Sivas ve Diyarbakır'da gerçekleştirilecek.

TÜTED YAYINLARI

Danışma Kurulu toplantısında şubelerimizin, TÜTED Haberler gazetesinin bugün ulaştığı düzeyin daha da geliştirilmesi yönünde getirdiği öneriler yayın çalışmalarına önemli katkılarda bulunacak. Toplantıda, TÜTED Haberler'e şubelerin katkısının arttırılması ile gazetenin örgütlenmeye yeni boyutlar getireceği savunuldu. Ayrıca gazete yoluyla eğitim ve TÜTED Haberler'in okunabilirlik düzeyinin arttırılması için teknik ve içerik yönünden öneriler geliştirildi. Dünyanın çeşitli ülkelerinde mücadelelerini sürdüren teknik elemanların deneylerinin gazete yoluyla üyelerimize aktarılmasının mücadelemize güç katacağı vurgulandı.

Danışma Kurulunda ayrıca, TÜTED'in tarihsel gelişimini, amaç ve çalışmalarını anlatan bir broşürün hazırlanmasına ilişkin Genel Merkez ve İstanbul Şubelerinin yaptığı çalışmaların birleştirilmesi ve Genel Merkezle İstanbul Şubesi ilgililerinin çalışmayı sonuçlandırması kararlaştırıldı.

MERKEZİ BÜTÇE VE TEKNİK ELEMAN TANIMI

TÜTED'in iki önemli gelir kaynağı var: Birincisi üye ödentileri, ikincisi ise meslek odalarının TÜTED Haberler'i satın alarak yaptığı veya doğrudan yaptığı katkı. Danışma Kurulu; TÜTED'in üye aidatlarının toplanmasında izlenen gelişmeyi dikkate alarak hedefin üye aidatlarının en yüksek düzeye çıkarılması olduğunu savundu. TÜTED'in bağımsız bir örgüt olarak yaşamasının ilk şartının mali bağımsızlık olduğu vurgulanarak TÜTED şubelerinin meslek odaları ile ilişkileri sonucunda doğacak mali katkıların merkezi düzeyde planlanması ilkesi eğilim olarak benimsendi. Fiili parasal olanaklarımız gözönünde tutularak, gerçekçi bir bütçe düzenlemesine gidilmesinin gerektiği de savunuldu.

3. Danışma Kurulunda, TÜTED'e üye olma şartlarının belirlenmesi amacıyla hazırlanan metin üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda; şubelerden gelen görüşler de alındıktan sonra TÜTED Haberler'de konuya geniş olarak yer verilmesi, bu konuda tartışma açılması kararlaştırıldı.

3. Danışma Kurulu toplantısında görüşülen konulara ilişkin şube ve Genel Merkez yöneticilerinin görüşleri TÜTED Haberler Bülteni'nde ayrıntılı olarak yayınlanacak.

İşyeri ve işkolu dernekleri:

ÖRGÜTLÜLÜK MÜ DAĞINIKLIK MI?

Her işyerinin kendi somut sorunları vardır. Bu sorunların hemen hemen tamamı, ortak sorunların bu işyerlerine yansımasından başkabir şey değildir. Bunu farkedememek bizi ister istemez sermayenin teknik elemanların statülerine bilinçli bir biçimde getirdiği ayrıcalıklarla yaratmak istediği tuzağa düşürüyor. Ortak sorunları, kişilere, gruplara, işyerlerine özgü sorunlar gibi görmek, mücadelenin gücünü, birlikteliğini bölmek hatasına götürüyor...

Belil dönemlerde, örgütün, örgütlenmenin ortada olmadığı zamanlarda, nasıl bir örgütlenme sorusu gündemdedir. Ancak belli bir noktadan sonra, bu tartışmalar biter, en azından bitmesi gerekir. Şüphesiz şu ya da bu nedenle tartışmaları tekrar tekrar açmakta yarar görenler olabilir. Örgüt ve örgütlenme ile ilgili tüm somut veriler gözardı edilerek, genellikle soyut bazı önermelerle, doğru örgütlenmeleri engelleme çabalarıyla karşılaşılabilir; hatta bizzat yanlış örgütlenmeler oluşturulmaya çalışılabilir.

TÜTED bu türden engelleri aşarak, bugünlere erişti. Somutta örgütlenme çalışmalarını , doğru bir çizgide sürdürürken, bir yandan yanlışlarla mücadeleyi de ihmal etmedi.

HEP AYNI SORUN

TÜTED Haberler'in 1975 Mayıs'ında çıkan 28. sayısında yanlış örgütlenmelerden bahsediliyor ve, *"her işyerinin kendi somut sorunları vardır"* diyerek, işyeri örgütlerinin gereğinin savunanlara karşı şunlar söyleniyordu: *"... işyerine özgü olarak nitelenen sorunların hemen hemen tamamının, aslında ortak sorunların o işyerine yansımasından başka birşey olmadığı ortaya çıkıyor. Bunu farkedememek, bizi ister istemez sermayenin teknik elemanların statülerinde bilinçli bir şekilde getirdiği ayrıcalıklarla yaratmak istediği tuzağa düşürüyor. Ortak sorunları, kişilere, gruplara, işyerlerine özgü sorunlar gibi görmek, mücadelenin gücünü, birlikteliğini bölmek hatasına götürüyor... Ne kadar iyi niyetle başlatılırsa başlatılsın, yöneticiler gerçekleri ne kadar iyi bilirlerse bilsinler, önerilen....örgütlenme biçimi, bu gerçeğin anlaşılmasını geri bıraktıracak, asıl mücadeleyi (grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı mücadelesini) ister istemez yönünden saptıracaktır."*

Açıkça belirtildiği gibi, işyerlerinin ayrı sorunları denilen konuları burjuvazi ve yönetimler böyle göstermeye ve bu yolla çalışanları bölmeye uğraşmaktadırlar. Bu sorun günümüzde yeni boyutlar kazanmış bulunmaktadır. Bir yandan merkezi örgütler (TÜTED, TÜM-DER, TÖB-DER, TÜS-DER) giderek güçlenmiş ve dosta düşmana kendini kabul ettirmiştir. Bu durum, işyeri derneklerini, eskisi kadar kolay savunulma olanaklarını ortadan kaldırmıştır. İşyeri düzeyinde oluşturulan temsilcilikler ve merkezi kitle örgütlerinin temsilcilerinin işyeri düzeyinde ortak çalışmalara girmesi de , yeni olmasına karşın başarılı örnekler vermiştir.

YENİ YANILGI: "İŞKOLU DERNEĞİ"

Bu sayılanlar karşısında, işyeri dernekleri ile birlikte, hatta daha da yaygın bir şekilde, işkolu örgütlenmesi tartışmaları gündeme gelmiştir. Bu önerinin ana teması şudur: Amacımız işçi sendikaları içinde örgütlenmektir. Bu nedenle bu amaca erişmeyi kolaylaştıracak bir örgütlenme şekli gereklidir. Gerek ortak sorunlara sahip olma açısından, gerekse sendikal haklar öncesi ve sonrası sendikalarla olan ilişkilerin daha sağlıklı olabilmesi açısından işkolu düzeyinde örgütlenmek gerekir. Bu öneriyi yapanlara göre, bunu sağlamak için de, TÜTED ve TÜM-DER dağıtılarak yerine işkolu dernekleri kurulmalıdır. TÜTED ve TÜM-DER'in vardıkları örgütlenme düzeyi ve başardıkları işler, kısacası katedilen yol hiç gözönüne alınmasa bile bu öneriye doğru demek olanaklı olabilir miydi? Bu soruya hayır diye cevap vermek ve işyeri dernekleri için söylenenleri tekrarlamak geçerlidir. Diğer yandan TÜM-DER ve TÜTED pratikte doğruluklarını kanıtlamış örgütlerdir. Ancak konuyu daha ayrıntılı incelediğimizde, soruna açıklık getirmek kolaylaşmaktadır.

Sendikal örgütlenmelerin işkolu düzeyinde olması kaçınılmazdır. Bu tür örgütlenme, birlik ve mücadele açısından bir modeldir. Kaldı ki, ülkemizdeki yasal statü de böylesi bir örgütlenmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu anlamda olumlu olanaklar varken, bunun dışında bir örgütlenme önermek, açıkça işçi sınıfı mücadelesini zaafa uğratmaktır. Toplu sözleşme ve grev araçlarını kullanabilmek için bir işyerinde tüm çalışanların, işkolu sendikasına girmesi tek çözümdür. Her mesleğin ayrı sendikalara üye olması durumunda etkin bir mücadele verilemez. Yani mücadele araçlarını ortak hedeflere yöneltmede ve birliğin sağlanmasında daha tutarlı bir yol yoktur.

MÜCADELENİN BİRLİĞİ REDDEDİLEMEZ

Bugün TÜTED ve TÜM-DER'in kapsadığı taban için işçi sendikalarında sözkonusu olan model örgütlenme önerilebilir mi? Önemli olan en iyi araçları seçerek , en geniş kesimi birlikte mücadeleye sokabilmektir. Bu örgütlerin esas olarak kapsadığı kesimler, teknik elemanlar ve kamu personeli, ortak sorunlara sahiptir. Aynı yasanın ve benzer düzenlemelerin belirttiği koşullarda çalışırlar. Ortak sorunlara karşı birlikte mücadeleye kolaylıkla girebilirler. Sorunlar hepsi için geçerli olduğuna göre, birlikte mücadeleyi reddetmeden, ayrı ayrı örgütlenmeleri gündeme getirmek olanaksızdır. Böylesi bir örgütlenme önerisi ekonomik-demokratik kitle mücadelesinin en temel ilkelerini anlamamak demektir.

En önemli hedefimiz olan grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı ve seçtiğimiz işçi sendikalarında örgütlenme modelinin çözüm yolu olarak böylesi bir örgütlenmeyi göstermek de sorunu tek boyutlu ve mekanik bir biçimde ele almaktan başka birşey değildir. Kaldı ki, sendika hakkı alındığında , TÜTED'in gereğinin kalmayacağını söylemek bile öyle kolay bir iş değildir.

İŞYERİ DERNEKÇİLİĞİ İFLAS ETMİŞTİR

Bugün işyeri dernekçiliği iflas etmiş bir olgudur. TÜM-PERSON-KON'un durumu ortadadır. Yöneticilerinin niteliği ne olursa olsun, TEK-SODER, TÜM-ZERBANK-DER, TÜM-PTT-DER gibi en belli başlı işyeri örgütlerinin bağımsızlık demokrasi mücadelesine bir katkıları olduğunu söylemek kolay değildir. Aksine, merkezi demokratik kitle örgütlerinin çalışmaları çeşitli yollarla aksatılmakta ve potansiyel, çoğu durumda, fırsatçı şekillerde harcanmaktadır. Örnek olarak TÜM-ZERBANK-DER yöneticilerinin, mevcut devrimci sendikalara katılmaya sağlıyacağı yerde, Ziraat Bankası çalışanlarını güçsüz düşürmek demek olan, bağımsız sendika kurmaları gösterilebilir.

Tüm olumsuz örnekler ortadayken, son günlerde TRT'de büyük reklamlarla yeni bir işyeri derneği kurulmuştur. Ancak TRT çalışanları da, diğer işyerlerinde olduğu gibi, diğer çalışanlardan soyutlanma, yalnız bırakılarak 'uysallaştırma' manevralarını başarıyla atlatacak ve tüm çalışanların ülke düzeyinde yürüttükleri bağımsızlık demokrasi mücadelesindeki onurlu yerini koruyacaktır.

ODTÜ FAŞİZME DİRENİYOR

NECDET BULUT / TÜTED Merkez Yönetim Kurulu Üyesi

(ODTÜ öğrencilerinin karikatür albümünden alınmıştır.)

Bugüne kadar faşistlerce işgal edilemeyen sayılı yüksek öğretim kurumlarından biri olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 1976 Ağustos'unda MC'nin yeni bir mütevelli heyeti atamasıyla derin bir bunalıma itildi. Sarı sendika ağalarından şeriatçı profesörlere, halkın sağlığını ticaret yolu yapan doktorlara, her devrin gözdesi müteahhitlere uzanan bir yapı gösteren yeni mütevelli heyeti, önce Prof. Ilgaz Alyanak'ı rektörlükten alarak işe başladı. Demokratik tutumu nedeniyle işçi, öğrenci ve öğretim üyelerinin güvenini kazanan Prof. Alyanak, Mütevelli Heyetinin üniversitede bunalım çıkarmayı amaçladığı belli olan bir kararıyla ve üniversite tarihinde ilk kez görülen bir biçimde, görevden alındığı zaman ODTÜ, işçisiyle, öğrencisiyle öğretim üyesiyle ayağa kalktı. Ama Mütevelli Heyeti, bu kez de üniversitede kimsenin istemediği bir kişiyi Prof. Hasan Tan'ı, rektörlüğe atadı. Tüm fakülte genel kurulları oybirliğiyle bu atamaya karşı çıktılar. Öğrenci forumlarında, yetkili sendika Sosyal-İş'in bildirilerinde bu kasıtlı uygulama şiddetle kınandı. Bu atamayla birlikte, yasalara aykırı biçimde okul kapatılıp ODTÜ'nün öğrencileri okuldan uzaklaştırılarak, bir öğretim üyesi ve 60 dolayında Sosyal-İş üyesi işçinin işlerine son verilerek ve üniversiteye hızla faşist komandolar yerleştirilerek faşist tırmanış sürdürüldü.

ODTÜ'NÜN ÖZERKLİĞİ

Özel bir yasa ile kurulmuş olan ODTÜ'nün en yüksek karar organı dokuz kişiden oluşan Mütevelli Heyetidir. Bu kurul doğrudan doğruya siyasi iktidarlarca atandığı için, ODTÜ üzerinde sallanan bir Demokles'in kılıcı niteliği taşır. Rektörden bölüm başkanlarına kadar tüm üniversite yöneticileri mütevelli heyeti tarafından atanır. ODTÜ kuruluş yasası öğretim üyesi atama ve terfileri için bu kurula yetki vermişse de, bu yetki Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Siyasal iktidarın tercihlerinin bu denli etkili olduğu bir üniversitenin ise, özerk olamayacağı son derece açıktır. Uzun yıllardan beri çeşitli boyutlara ulaşan bunalımlar içinde bocalayan ODTÜ'nün sorunlarının ardında yatan neden, işte bu antidemokratik yönetim sistemidir.

Öte yandan ODTÜ'nün bu antidemokratik yapısının bir de olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Uzun yıllar öğrenci kesiminin bu antidemokratik yapıya karşı tek başına sürdürdüğü mücadele, bugün öğretim üyelerinin de örgütlenmeleri ve ODTÜ işçilerinin DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası çatısı altında toplanmaları ile başka boyutlara ulaşmıştır.

HASAN TAN VE "İCRAATI"

Tüm üniversite mensuplarının karşı koymasına rağmen jandarma desteğiyle rektörlük koltuğuna yerleşmeye çalışan Hasan Tan uzun yıllardan beri ODTÜ'de öğretim üyeliği yapmaktadır. Kendisi eğitim psikolojisi profesörüdür ve geçen yıl yapılan bir bilimsel kongrede psikolojinin işkence aracı olarak kullanılmasını kınayan bir bildiriyi imzalamayı reddeden üç bilim adamından (!) biridir. MHP yanlısı olarak bilinir. Gelmiş geçmiş tüm ODTÜ rektörleri arasında şiddet kullanmaya en yatkın kişi olduğu kanısı yaygındır. En küçük bir bahane ile öğrencilere karşı jandarmayı kullanacağı izlenimini daha rektörlüğünün ilk günü vermiştir.

Hasan Tan ODTÜ rektörlüğüne bir misyonla gelmiştir. Tıpkı Şaban Karataş'ın TRT Genel Müdürlüğüne atanması gibi, Hasan Tan, gene Şaban Karataş gibi, misyonla geldiği bu yerden gitmemek için direnmekte, bu amaçla ODTÜ'de hergün yeni bir faşist tertip düzenlemekte, işçi, öğrenci, ve özellikle direnişin merkezi gibi görünen öğretim üyesi kitlelerini yıldırmaya, birbirine düşürmeye çalışmaktadır.

TÜTED ÜYELERİ KIYILIYOR

Hasan Tan üniversitedeki faşist tırmanışı uygulayabilmek için önce öğrenciyi okuldan uzaklaştırıp sonra kendisine boy hedefi olarak SOSYAL-İŞ'e üye işçileri seçmiştir. Bu hareketin amacı yasal olarak toplu sözleşme yetkisine sahip olan SOSYAL-İŞ'i ODTÜ içinde yıpratmak ve bu sözleşme döneminde SOSYAL-İŞ'in yasal yetkisini ortadan kaldırmak söz konusu olamıyacağına göre, MHP'li sarı sendika ODTÜM-SEN'in hiç olmazsa bundan sonraki sözleşme döneminde etkili olabilmesinin zeminini hazırlamaktır.

Kıyımın ilk hedefi olarak ODTÜ Bilgisayar Merkezi seçilmiştir. Burada büyük çoğunluğu TÜTED üyesi olan 38 teknik eleman çalışmaktaydı. Hasan Tan bu son derece yetişkin kadronun başına daha önce makine operatörlüğünü bile beceremediği için malzeme memurluğuna getirilmiş Atilla Savcı Burç'u müdür olarak atayınca Bilgisayar Merkezinin işçileri 33 imzalı bir dilekçe ile rektörlüğe başvurarak Burç'un yöneticilik görevinden alınmasını istediler. Bunun üzerine eski malzeme memuru, yeni müdür, 26 işçinin işlerine tazminatsız olarak son verdirdi. İşçiler, noter aracılığı ile çalışmak istediklerini ancak işverenin çalışma koşullarını ortadan kaldırdığını bildirdiler. Fakat Hasan Tan ve yardakçılarının ODTÜ'den temizlenmesine kadar bu işçilerin işlerine dönmeleri mümkün görünmüyor.

Bilgisayar Merkezinde başlatılan bu kıyım daha sonra Kütüphane Müdürlüğü, Kafeterya, Ambar Müdürlüğü, Muhasebe Müdürlüğü, Daire Müdürlüğü ve akademik bölümlere yayıldı ve işlerine son verilen sekreter, hademe, garson ve teknik eleman sayısı 60'ı buldu. Ne hikmetse işlerine son verilenler, ne tür bahane uydurulursa uydurulsun, hep Sosyal-İş üyeleri arasından seçildi.

Yasal olmayan ve açıkça bir baskı ve yıldırma hareketi olduğu anlaşılan bu uygulamalar üzerine öğretim üyeleri bir yürüyüş yaparak, işçiler yemek boykotuna giderek Hasan Tan yönetimini protesto ettiler. Ve işten çıkarılan arkadaşlarıyla dayanışma içinde olduklarını gösterdiler.

ODTÜ'de verilen öğretim üyesi-öğrenci-işçi mücadelesinin sonucu olarak şimdilik hızı azalmış görünen tertiplerin, faşistler ODTÜ'den temizlenene kadar süreceği bekleniyor.

YARGI ORGANLARI HASAN TAN'I MAHKUM EDİYOR

ODTÜ'de öğretim üyesi - öğrenci - işçi birlikteliği ile yürütülen kararlı mücadele, yargı organları önünde, büyük ve önemli kazançlar sağladı. Hasan Tan'ın, gerekçesiz ve yasa dışı davranışla 23 Şubat'ta okulu kapama kararı Danıştayca durduruldu. Hasan Tan, Üniversite Konseyine danışmadan yeniden bir akademik takvim saptayıp sınav günlerini ilan etti. Bunun üzerine öğretim üyeleri bu yasa dışı davranışı kınadılar, sınavları yapmayacaklarını ve not vermeyeceklerini açıkladılar. Nitekim, Hasan Tan'ın hazırladığı bu usulsüz takvim de Danıştayca iptal edildi. İptal kararı ile Hasan Tan ve onu atayan Mütevelli Heyeti üyelerinin neden oldukları maddi ve manevi zararlar yüzünden öğrencilerin açmakta oldukları tazminat davalarının toplamının 600 milyon lirayı geçeceği bildiriliyor. Akademik takvimin iptalinden bir gün sonra da Danıştay, Prof. Hakkı Ögelman'ın görevine son verilmesine ilişkin Mütevelli Heyeti kararını yersiz bulup yürütmeyi durdurdu.

GERÇEK ÇÖZÜM

ODTÜ'deki bu faşist tırmanış ülkedeki genel tırmanıştan ayrı düşünülemez, ama bunca özerk üniversitede oynanılmasına cesaret edilemeyecek oyunların ODTÜ'de tepeden inme tezgahlanması, biraz da ODTÜ'nün antidemokratik özel yapısından kaynaklanıyor. Bu nedenle ODTÜ'deki demokratikleşme mücadelesi bugünün somut hedefi olan Hasan Tan ve onu atayan Mütevelli Heyetinin görevden düşürülmesiyle bitmeyecek. Asıl çözüm ODTÜ'nün kendi mensuplarınca yönetilen özerk bir yapıya kavuşturulmasında aranmalı.

Ayrıca ODTÜ somutu bir kez daha kanıtlıyor ki, eğitim işkolunda sendikalı işçilerin grev hakkından yoksun tutulmaları, faşistlerin bu kurumlarda rahatça cirit atmalarından başka işe yaramıyor.

KİMYAGERLER DERNEĞİ ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Geçtiğimiz yıl sonunda 4 dönem çalışmalarına başlayan Kimyagerler Derneği 27 Mart günü yaptığı olağanüstü genel kurul toplantısında dernek tüzüğünün değiştirilmesini oybirliğiyle kabul etti. Derneğin yeni tüzüğü, çalışma programında belirtilen ilkeler doğrultusunda mücadele olanakları getirecek demokratik ve sosyal yönlerden geliştirilmiş yeni bir içerik taşıyor.

Kimyagerler Derneği örgütlenme çalışmalarında etkin bir başarı gösteriyor. Ankara'da MTA, Hıfzısıhha enstitüsü, ADMMA, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Koleji, ODTÜ Kimya Bölümü, Deniz Bilimleri Bölümü ve Hayat Bilimleri Bölümünde işyeri temsilcilikleri kurularak çalışmağa başladı.

Derneğin Eğitim ve Araştırma Komisyonu, kimyagerlerin çalıştığı işyerlerine, eğitim kurumlarına ve üyelere uygulanacak anket dizilerinin ilkini tamamladı. Anketlerde, özellikle ülkemizde verilen kimya eğitiminin nasıl olması gerektiği konusu ele alınıyor.

Kimyagerler Derneği, Kimya Mühendisleri Odası, TÜTED ve TMMOB'nin ortak düzenlediği ve önümüzdeki aylarda yapılması planlanan "Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği" konulu panelin hazırlık çalışmaları tamamlandı. Geçtiğimiz yıl Ankara'da düzenlenen "Hava Kirliliği" konusundaki kongreye etkin bir katılım gösteren Kimyagerler Derneği, bu yıl sonunda İzmir'de düzenlenecek "İş Sağlığı ve İş Güvenliği" konusunu ele alan bölgesel kurultaya da bir bildiri ile katılacak.

tüted / örgüt haberleri . . .

TÜTED VE TMMOB SEDAT ÖZKOL VE REMZİ KUMLU'YA YAPILAN SALDIRIYI PROTESTO ETTİ

TÜTED üyeleri İnşaat Mühendisi Dr. Sedat Özkol ve İnşaat Mühendisi Remzi Kumlu, 20 Nisan günü Ankara'da çalıştıkları işyerinden çıkarken Atatürk Lisesi çevresinde faşist zorbaların saldırısına uğradılar. TÜTED Genel Başkanı Aykut Göker ve TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk olayla ilgili bir açıklama yaparak, bu saldırının tüm emekçi halkımıza yöneltilen faşist baskı ve saldırıların, uygulanmak istenen yıldırma politikasının bir uzantısı olduğunu belirttiler. Faşistlerin asla amaçladıkları hedefe ulaşamayacaklarını vurgulayan Göker ve Öztürk, ortak açıklamalarında özetle şöyle dediler:

"Seçim ortamına girdiğimiz şu günlerde ülkemizde can güvenliği tamamen yok olmuştur. İlericilere, demokratlara yöneltilen saldırılar giderek yoğunlaştırılmaktadır. MC, saldırganlığın kol gezdiği bir seçim ortamını sürdürmekten yana gözükmektedir. Seçim ve öncesinde, uyguladıkları baskı ve terör politikası ile kitleler üzerinde yılgınlık yaratmak istemektedirler. Tekrar belirtmekte yarar var; hiç bir saldırı ve baskı bizi bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinden alıkoyamıyacaktır. Daha örgütlü ve kararlı olarak mücadelemize sonuna kadar devam edeceğiz."

***

SİVAS ŞUBESİNDE İŞÇİ-MEMUR AYIRIMI SEMİNERİ YAPILDI

TÜTED Sivas Şubesinde düzenlenen "İşçi-Memur Ayırımı" konulu seminer Sosyal-İş Sendikası Eğitim Sekreteri İlhan Akalın tarafından verildi. Seminer, çok sayıda teknik eleman tarafından ilgiyle izlendi.

***

KAĞITHANE BELEDİYESİ İŞYERİ TEMSİLCİLERİ

İstanbul Kağıthane Belediyesi TÜTED İşyeri temsilciliklerine, 4 Nisan günü belediyede yapılan toplantıda, Tahsin Acar ve Niyazi Boz seçildiler. İşyerinde çalışan teknik elemanlarının büyük bir çoğunluğunun katıldığı toplantıda TÜTED İstanbul Şubesinin bölge ve işyeri düzeyindeki çalışmaları da tartışıldı.

***

"18 YAŞ SEÇME, 21 YAŞ SEÇİLME YAŞI OLMALIDIR

TÜTED İstanbul Şubesi, "18 yaş seçme, 21 yaş seçilme yaşı olmalıdır" kampanyasını desteklediğini açıkladı. Bu konuda diğer örgütlerle birlikte düzenlenen bir basın toplantısında konuşan TÜTED İstanbul Şube Sekreteri Ersin Kaya özetle şöyle dedi:

"Bugün ülkemizde 18 yaşını doldurmuş teknisyenler üretime, ülke ekonomisine önemli ölçüde katkıda bulunmakta ve yer yer küçük üretim birimlerinde yönetici olarak çalışmaktadırlar. 21 yaşındaki mühendisler de ülke ekonomisine katkıda bulunmakla birlikte önemli üretim birimlerinde yöneticilik yapmaktadırlar. Ülkenin gelişimine önemli katkıları bulunan kişilerin ülke yönetiminde söz sahibi olmaları gerekir. Biz hem teknisyen ve mühendis üyelerimizin bu nitelikleri açısından hem de demokratik bir talep olmasından ötürü bu kampanyayı destekliyoruz."

İSTANBUL BELEDİYESİNDE TOPLANTI

TÜTED İstanbul Şubesi geçtiğimiz günlerde belediyede çalışan teknik elemanlarla Belediye Meclisi salonunda bir toplantı düzenledi. TÜTED üyesi olmayan teknik elemanlara TÜTED'i tanıtmak ve belediyede çalışan teknik elemanların sorunlarını tartışmak amacıyla düzenlenen toplantıya katılanlar açıklamaları ilgiyle dinlediler ve yaptıkları konuşmalarda sorunlarını dile getirdiler. TÜTED İstanbul Şubesi Sekreteri Ersin Kaya, toplantıdaki konuşmasında, TÜTED'in çeşitli konulardaki öneri ve taleplerini anlattı ve sorunların köklü çözümünün ülkemizde verilen demokrasi ve bağımsızlık mücadelesi bütünü içinde düşünülmesi gereğini vurguladı. Kaya, maddi sorunların çözümü konusunda her adımda değişik boyutlarda mücadeleler verilebileceğini, ancak en önemli hedefin grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara ulaşmak olduğunu belirterek üye olmayan teknik elemanları güçlerini TÜTED'te birleştirmeye çağırdı.

***

TÜTED ANKARA ŞUBESİ TEMETTÜLERİN GERİ ALINMASINA KARŞI DANIŞTAYA BAŞVURUYOR

Kamu iktisadi teşekküllerinde geçtiğimiz yıl dağıtılan temettüler yada diğer adıyla "olağanüstü teşvik primleri", iktidarın kendi iç çekişmeleri yüzünden önemli bir sorun haline geldi. Sonunda Maliye Bakanlığı yapılan ödemelerin geri alınması için KİT yöneticilerine direktif verdi. Bazı KİT'lerde bu uygulamaya karşı çıkılırken, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı işyerlerinde temettülerin geri alınması işlemlerine başlandı. TÜTED Ankara Şubesi bu konuda Danıştay'a başvurulmakta olduğunu belirterek şu açıklamayı yaptı:

"TÜTED Ankara Şubesi daha başından ilgilileri uyardı. Kanunlara saygılı olmaya çağırdı. Ancak kanunsuzluğun kanun haline geldiği ülkemizde bu uyarımız da gözardı edildi. EİE ve TEK'de 1977'de ödenmesi gereken olağan ikramiyelere el konularak temettüler geri alınmış oldu.

"Bu yolun kanunsuzluğu hiçbir kuşkuya yer vermeyecek kadar açıktır. Ödeme yapıldıktan sonar geri almanın tek yolu vardır. Yargı yoluna başvurulur, şayet olumlu karar çıkarsa bu ödemeyi geri almak olanaklı olabilir. Nitekim, temettüyü aldıktan sonra işten ayrılanlar hakkında yöneticiler yargı yoluna başvurmuşlardır. İşten ayrılmak ya da ayrılmamak hukuk açısından neyi değiştiriyor? Doğal olarak değişen bir şey yok. Tek değişen nokta halen o kurumda çalışanların ücretlerinin yöneticilerin elinden geçiyor olması. Bu durumu kanunsuz olarak suistimal eden yöneticiler, çalışanların paralarına el koymaya kalkışıyor.

"Bu durum karşısında TÜTED üyeleri örgütlü olarak Danıştay'a başvuruyorlar; gaspedilen haklarını almak ve kanunsuzluğa dur demek için. Önümüzdeki günler, bu karara imza koyan Maliye Bakanlığından, en alttaki ilgiliye kadar tüm sorumluların yaptıkları işe adını koyacaktır."

***

HOPA'DA YENİ BİR BASKI ÖRNEĞİ

TÜTED Hopa Şubesi yaptığı bir açıklamada, MC ve yandaşlarının TÜTED üyeleri üzerindeki baskılarını sürdürmekte olduklarını, son kez şube kurucu üyesi kimya mühendisi Haydar Aydın'ın TEK Hopa Termik Santralindeki görevinin değiştirilerek kendisinin meslegi ile ilgisi olmayan bir göreve atandığını belirtti. Hopa Şubesi açıklamasında, istifaya zorlanan Aydın'ın istifa etmemekte direnmesi üzerine bu kez de yıllık ikramiyesinin kesildiği anlatılarak "gerçekçi mücadelemizde bizi böyle baskılarla yıldıramayacaklar" deniliyor.

"GEÇMİŞTE VE GÜNÜMÜZDE ANTİDEMOKRATİK UYGULAMALAR"

TÜTED İstanbul Şubesinin; TÖB-DER, TÜS-DER İstanbul Şubeleri, Halkevleri, İKD, İGD ve İKÖK ile ortak düzenlediği "Geçmişte ve Günümüzde Antidemokratik Uygulamalar" konulu açık oturum 26 Mart günü İstanbul'da yapıldı. Binin üzerinde izleyicinin katıldığı açık oturumda yapılan konuşmalarda, faşizmin ekonomik temeli, günümüzde ve geçmişteki faşistlerin nasıl iktidara geldiği, faşizmin emekçilere getirdiği baskı ve terör anlatıldı. Konuşmacılar, 12 Mart döneminden örnekler vererek bu uygulamaların bugün de sürdürüldüğüne işaret ettiler. Açık oturumda, faşizme karşı başta işçi sınıfı olmak üzere bütün çalışanların, demokratların ve ilericilerin birlikte mücadele etmesinin zorunluluğu vurgulandı.

***

TÜTED ERZİNCAN ŞUBESİ KURULDU

Bir süredir kuruluş hazırlıkları sürmekte olan TÜTED Erzincan Şubesi, 2 Nisan günü Erzincan'da düzenlenen bir toplantı ile çalışmalarına başladı. TÜTED Genel Sekreteri Haluk Orhun'un katıldığı toplantıda TÜTED çalışmaları ve yerel sorunlar üzerinde duruldu. Toplantı sonunda belirlenen şube kurucu yönetim kurulunda şu üyeler görev aldı: Murat Gökdemir, Akın Sözeri, Zeynel Demirbüken, Kenan Köylü, Kazım Aksu, Turan Özdemir ve Erdoğan Özden.

***

TÜTED ANTALYA ŞUBESİ GÖREV BÖLÜMÜ YAPTI

Geçtiğimiz Mart ayında yapılan genel kurul toplantısında seçilen TÜTED Antalya Şubesi Yönetim Kurulu görev bölümü yaparak Servet Bozkurt'u başkanlığa getirdi. Yönetim kurulunda, Nuri Özden sekreter, Nazmi Yılmaz sayman, Faruk Gür üye, Gürel Şirin üye, Beyazıt Büyükyıldırım üye ve Ruşen Tuğcuoğlu üye olarak görev aldılar.

***

MERKEZ EĞİTİM KOMİSYONU PROGRAM UYGULAMASI BAŞLIYOR

TÜTED Genel Merkez Eğitim Komisyonunun hazırlamakta olduğu eğitim programı önümüzdeki günlerde uygulanmaya başlıyor. Önce Ankara Şubesinde başlatılacak olan eğitim çalışmaları daha sonra diğer şubelerde de tekrarlanacak. Eğitim programında, yan ödemelere ilişkin bir tartışmalı toplantı, "Çalışanlar Açısından 1977 Bütçesi", "Personel Yasası" ve "Vergi Yasaları" konulu paneller yer alıyor.

***

TÜTED İSTANBUL ŞUBESİ MESLEK KURSLARI DÜZENLİYOR

TÜTED İstanbul Şubesi, Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi ile birlikte mesleki gelişmeye yönelik bir dizi kurs düzenledi. Mayıs aylarında başlayacak kurslar;

- Teknik Resim,
- Kaynak Tekniği,
- Talaş Kaldırma (Torna, tesviye, planya, matkap)
- Tesviye Kalıp Tekniği

dallarında yapılacak. Kurslar, TÜTED İstanbul Şubesinin Taksim ve Kartal'daki lokalinde, Yüksek Teknikerler ve Teknikerler Derneğinin Aksaray'daki lokalinde, Kartaltepe ve Küçükçekmece Halkevlerinde verilecek. Kurslara katılmak isteyenlerin "Abdülhakhamit Caddesi No. 25 Kat 4, Daire 5 - Taksim" adresindeki TÜTED İstanbul Şubesine başvurarak kayıtlarını yaptırmaları gerekiyor.

***

İSTANBUL'DA GAZİOSMANPAŞA-KARTALTEPE VE ŞİŞLİ BÖLGESİ ÖRGÜTLENME KOMİSYONLARI ÇALIŞMALARINA BAŞLADI

TÜTED İstanbul Şubesi, teknik elemanların yoğun olduğu bölgelerde TÜTED çatısı altında örgütlenmeyi güçlendirme amacıyla bölgesel komisyonlar kuruyor.

GECİKEN KARARNAME VE YAN ÖDEMELER

tüted HABERLER

TÜTED Genel Merkezi. 15 Nisan günü basına yaptığı bir açıklamada, Mart ayı içinde çıkarılmış olması gereken 1977 yılına ait Yan Ödemeler Kararnamesinin henüz çıkarılmamış olduğunu belirterek kararnamenin en kısa zamanda artan hayat pahalılığını karşılayacak düzeyde ve eşit işe eşit ücret ilkesine uygun olarak çıkarılmasını istedi. Sorunların temelli çözümünün sendikal hakların alınmasından geçtiğinin gözden kaçırılmaması gereği üzerinde durulan açıklamada, TÜTED'in çalışanları bölücü tüm ücret uygulamalarına karşı çıkacağı belirtildi. Yan ödemelerin maaşlardan ayrı olarak vergilendirilmesinin de istendiği açıklamada şu görüşler yer alıyor:

"TÜTED olarak bugüne kadar, yan ödeme uygulamasının çalışanların yararına bir çözüm olmadığı, tam aksine çalışanlar arasındaki ayrıcalıkları körükleyici bir uygulama olduğu sürekli vurgulandı. Çalışanların ücret sorunlarının çözümünün grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarda olduğu her fırsatta tekrarlandı.

"Ancak TÜTED, doğruların savunulması mücadelesinde mevcut uygulama içinde çalışanların yararına düzeltmeler yapılmasını talep etti, çalışanlar yararına taleplerde bulundu. Kazanılmış hakların ileriye götürülmesi, genişletilmesi mücadelesinin, sendikal haklar mücadelesiyle birlikte verilmesi gerektiğini savundu.

"Yan ödemeler sorunu bu yıl yine gündemde. Bu yıl Mart başında çıkarılması gereken 1977 yılı Yan Ödeme Kararnamesi çıkarılmadı. Yeni Yan Ödeme Kararnamesi çıkana kadar Maliye Bakanlığınca eski yan ödemelerin devam etmesi yönünde bir genelge yayınlandı.

"Katsayıdaki artıştan sonra yan ödemelerde artış yapılması konusunda ise bir çalışma yok. Üstelik katsayı artışından sonra net yan ödemelerde vergilendirme nedeniyle azalma oldu. Ayrıca 1976 yılı kararnamesi ile ödenen yan ödemeler artan hayat palalılığı ve enflasyon yüzünden satın alma gücünü önemli ölçüde yitirdi.

"Bu nedenle: 1977 yılı yan ödeme kararnamesi en kısa sürede aşağıdaki taleplerimizi içerecek şekilde çıkarılmalıdır.

- Kararname çalışanlar arasındaki ayrıcalıklara son verilerek, tüm meslek gruplarının yararlandığı, meslek ve işyeri farklılıkları gözetilmeden, eşit işe eşit ücret prensibine uygun olarak hazırlanmalıdır.
- Yan ödemeler çalışanların insanca yaşamasını sağlayacak, hayat pahalılığını ve enflasyonu karşılayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Yan ödemeler maaşlardan ayrı olarak vergilendirilmelidir.

"TÜTED olarak bu taleplerimizle birlikte çalışanların ücret sorunlarının çözümünün yan ödeme, katsayı gibi uygulamalarla değil, grevli toplu sözleşmeli sendikal hakların alınmasıyla olacağının bilinciyle, sendikal haklar mücadelesini sonuna kadar sürdüreceğimizi bir kere daha kamuoyuna duyururuz."

Sermayenin işçi haklarına yeni bir saldırı aracı:

KIDEM TAZMİNATI FONU

AYHAN BAŞARAN

İş Yasasının 13. maddesi işverene sınırsız bir işten çıkarma hakkı vermektedir. Çalıştığı yıllara göre işçiye ya önceden haber vermek, ya da belirli ihbar önelleri ödemek suretiyle işveren hiç bir gerekçe göstermeksizin işçinin iş aktini feshedebilmektedir. Yurdumuzda işsizliğin vardığı boyutlar dikkate alındığında, iş güvencesinin böylesine ortadan kaldırılmış olmasıyla işçi sınıfı üzerinde sürekli bir tehdit yaratılmak istendiği, bu tehditle işçi hareketinin denetlenebileceğinin düşünülmüş olduğu ortaya çıkar.

Kıdem tazminatının birinci özelliği, işverenin bu sınırsız işten çıkarma hakkını bir ölçüde frenleyebilmesidir. İşveren, işçiyi işten çıkardığında, son ücreti üzerinden kıdem tazminatı ödeyeceğinden bir külfet altına girmektedir. İşçinin hiç bir iş güvencesi bulunmadığı düşünülürse, kıdem tazminatının bu işlevinin önemi kendiliğinden ortaya çıkar. Sendikal hareketin güçlenmesi de ancak iş güvencesinin pekiştirilmesiyle mümkündür.

Kıdem tazminatının ikinci özelliği, işsizlik sigortası niteliğini göstermesidir. İşten çıkarıldıktan sonra işçi yeni bir iş buluncaya kadar aldığı kıdem tazminatı ile geçinecektir. Kıdem tazminatının üçüncü özelliği; ücretin, ödenmesi ileri bir tarihe bırakılmış (ertelenmiş) bir parçasını oluşturmasıdır. Bu üç önemli özellik, sendikalarca iyi değerlendirildiğinden kıdem tazminatı 1963 yılından sonra başlayan toplu sözleşme düzeninde daha da geliştirildi.

Tazminatın böylesine geliştirilmesi, İş Yasasının 13. maddesindeki sınırsız işten çıkarma hürriyetini sınırlı bir ölçüde de olsa kısıtlayıcı işlevinin ön plana çıkarılması, yalnızca düşünce özgürlüğüne sınır tanıyan "hür teşebbüs"ü rahatsız etmeye başladı. İşte bu sırada "1475 sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi... Hakkındaki" 1927 sayılı yasa çıkarıldı. Bu yasa ile sendikaların kıdem tazminatını geliştirici eylemlerine sınır getirildi. Yasaya göre *"kıdem tazminatına esas olacak 30 günlük ücret tutarının beher yıl için nazara alınacak miktarı 1475 sayılı İş Kanununa göre tesbit edilmiş olan günlük asgari ücretin 30 günlük tutarının 7,5 katından fazla olamaz."*

Böylece kıdem tazminatı asgari ücretle sınırlandırılmış oluyordu. Artık sendikalar tazminata esas gün sayısını ne kadar arttırırlarsa arttırsınlar, bir noktadan sonra işveren için hiç bir önem taşımayacaktı.

Yasanın "hür teşebbüs"ü rahatlatıcı ikinci bir özelliği de kıdem tazminatı ile ilgili bir fon kurulmasını öngörmesidir. Yasada, fonun kurulması ile ilgili hususların bir başka yasa ile düzenleneceği belirtilmiştir. "Hür teşebbüs" bu yasanın istediği işçiyi, canı istediği zaman açlığa mahkum etme hürriyetini sınırsız bir biçimde kullanmasına olanak verecek hükümler getirmesini istiyordu.

Çalışma Bakanlığı, fonun kuruluşu ve işleyişi ile ilgili bir yasa tasarısı hazırlayıp Bakanlar Kuruluna sundu. Bu tasarıya göre, işverenler çalıştırdıkları işçilerin ücretlerinin yüzde 10'unu her ay fona yatıracaklar ve fon yalnızca yaşlılık, emeklilik, malullük, toptan ödeme, ölüm hallerinde ödeme yapacak; işçinin iş aktini fesheden işveren, kıdem tazminatını kendisi ödeyecekti. "Hür teşebbüs" bu tasarıya karşı çıktı. Çalışma Bakanlığı da sermayeden gelen bu baskıya boyun eğerek tasarıyı geri aldı.

İşverenler çalıştırdıkları işçilerin ücretlerinin yüzde 2'sinin fona yatırılmasını ve iş aktinin kendilerince feshedildiği takdirde de kıdem tazminatının fondan ödenmesini istemektedirler. Görünen odur ki, ödenecek prim yüzde 5-6 dolaylarında saptanacak, iş aktinin işverenlerce feshi halinde de kıdem tazminatı fondan ödenecek.

Fon gerçekleştiği takdirde işverenler kıdem tazminatı yükünden tamamen kurtulmaktadırlar. Yapılan hesaplara göre işverenler Çalışma Bakanlığının önerdiği oran üzerinden prim ödeseler dahi işçiye verilecek kıdem tazminatından daha az bir prim yatırmış olacaklardır. Aradaki fark fondan, dolayısıyle devlet bütçesinden karşılanacaktır.

Fonun kurulması ile başlayacak uygulamada, işveren fona olan prim borcunu ödemese de fon işçiye kıdem tazminatını ödeyecektir. İşverenlerin SSK'ya 3 milyar lirayı aşkın prim borçları olduğu dikkate alındığında aynı durumun fon için de söz konusu olabileceği çok yakın bir olasılık olarak görünmektedir. İşverenler fona olan prim borçlarını ödemeyerek kârlarını katmerlendireceklerdir.

Fonun işçiler için doğurduğu en büyük tehlike, iş güvencesini ortadan kaldırmasıdır. Zira, işveren bir işçinin iş aktini feshettiği zaman hiç bir ani yükle karşılaşmayacaktır. Oysa bugün, örneğin 5.000 lira ücret alan 20 yıllık bir işçinin iş akti feshedildiğinde işveren 100.000 liralık kıdem tazminatını derhal ödemek zorundadır. Fonun kurulmasıyle bu yük tamamen ortadan kalkacağından kıdem tazminatının iş güvencesini sınırlı da olsa sağlama özelliği bertaraf edilmiş olmaktadır.

Fonun kurulmasıyle toplu sözleşme düzeni ve sendikal hareket ağır bir darbe yiyecektir. İşyerinde sendikal örgütlenmenin başladığını sezen işveren istediği işçilerin hizmet aktini kolayca feshedebilecektir. Böylece fon, sendikal örgütlenmeyi engelleyici bir işlevi de üstlenmiş olmaktadır.

Diğer bir nokta, fonun toplu sözleşme düzenini tehdit eden bir gelişmeyi içinde taşımasıdır. İşveren toplu pazarlıkta sendikanın istediği ücret zamlarını kabul etse bile sözleşmenin imzalandığının ertesinde birer ikişer işten çıkarmalara başvurarak çıkardıklarının yerine daha düşük ücretle işçi çalıştırma olanağına kavuşacaktır. Toplu sözleşme ertesinde işten çıkarmaların yoğunlaştığını gören işçiler sendikal harekete karşı çekingen bir tavır içine girebilirler ki, işverenlerin de istediği zaten budur.

Kıdem tazminatı fonu ile ilgili olarak işverenlerin sürekli ve yoğun çabalarına karşılık sendikalar işin önemini kavrayamamaktan doğan bir kayıtsızlık içindedirler. İşverenler ile sendikacıların fonla ilgili tartışmalarında sendikacılar fonu veri kabul edip ayrıntılar üzerinde duruyorlar. Oysa yapılması gereken fonun kuruluşuna temelden karşı çıkmaktır.

Fonun hikayesi işçi sınıfı karşısında gerileyen burjuvazinin "denize düşen yılana sarılır" hesabı gerileyişinden kapıldığı telaşı sergiliyor.

Fonun kurulmasıyle sendikal hareket daha sert boyutlarda mücadele vermeye başlayacaktır. Bu mücadele, işçi sınıfının bütünlüğünün sağlanması, sınıf uzlaşmacısı sarı sendikaların tasfiye edilmesi sonucunu da doğurabilir.

Denize düşerken sarıldığı yılan sonunda burjuvaziyi sokmasın!

TÜTED HABERLER ● TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ AYLIK YAYIN ORGANI ● Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni: TÜTED adına Aykut Göker ● Yayın Sekreteri: Arif Şentek ● Yayın Kurulu: Günay Bolazar/Osman Aybers/Arif Şentek/Bülent Vargel ● Haberleşme Adresi: Mithatpaşa Caddesi 28/24 Kızılay, Ankara ● Dizgi-Montaj : ÇIĞ Yayıncılık Ltd. Şti./ 17 97 04 – Ankara ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri / 18 82 88 – Ankara ● Fiyatı : 100 Kuruş ●